

Հաստատված է
 ՀԱՍԱՐԿԱԳԻՏԱԿԱՆ ԱՌԱՐԿԱՆԵՐԻ ԵՎ
 ՀՈԳԵԲԱՆՈՒԹՅԱՆ ամբիոնի

«   »-ի նիստում (արձ. թիվ   )
 ամբիոնի վարիչ՝ _____

(ստորագրություն)

(ամիս ամսաթիվ)

**ՀՀ ՈՍՏԻԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ԿՐԹԱՀԱՄԱԼԻՐ
 ԱՌԱՐԿԱՅԱԿԱՆ ՆԿԱՐԱԳԻՐ**

ԱՌԱՐԿԱՅԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄ	Հայաստանի ոստիկանության պատմություն
ԱՌԱՐԿԱՅԻ ԴԱՄԻՉ	
ՖԱԿՈՒԼՏԵՏ	Իրավագիտություն
ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ	Իրավագիտություն
ԱՄԲԻՈՆ <ul style="list-style-type: none"> ▪ մասնաշենք ▪ հեռախոս ▪ էլ հասցե ▪ Web կայքի հասցե 	Քոլեջի Հասարակագիտական առարկաների և հոգեբանության <ul style="list-style-type: none"> ▪ 099571216 ▪ rubensahakyan58@gmail.com ▪ http://www.edupolice.am/
ՀԵՂԻՆԱԿ/ՆԵՐ	ոստիկանության գնդապետ, տնտ., գիտ. թեկնածու Ռոստոմ Սարգսյան, պատմ. գիտ. դոկտոր Ռուբեն Սահակյան
ՈՒՍ.ՏԱՐԻ/ԿԻՍԱՄՅԱԿ	2017-2018 ուս. տարի, /1-ին կիսամյակ
ԿՐԵԴԻՏՆԵՐ	
ԴԱՍԱԺԱՄԵՐԻ ԲԱՇԽՈՒՄ	Դասընթացի ընդհանուր ծավալը կազմում է 40 ժամ, որից 26 ժամ դասախոսություն, 14 ժամ սեմինար: Դասընթացն ավարտվում է ստուգաբքով:
ՆԱԽԱՊԱՅՄԱՆ	Դասընթացը կառուցվում է Հայոց պատմության գիտելիքների հիման վրա:
ՀԱՄԱՌՈՏ ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ	
ՆՊԱՏԱԿ	Դասընթացի նպատակն է մատուցել ուսանողներին գիտելիքներ 1. Լուսաբանել Հայաստանի ոստիկանության պատմությունը սկսած Արշակունիների ժամանակաշրջանից մինչև 1994 թ.: Բացատրել «ոստիկան» եզրույթի ծագումը և անվան հետ կապված փոփոխությունները:

	<p>2. Ցույց տալ, որ Հայաստանի անկախության կորստից հետո հայ ժողովրդի մի շարք ներկայացուցիչներ իրենց լուրջ ավանդն են ներդրել տարբեր պետությունների ՆԳ համակարգերում (Միքայել Լորիս-Մելիքով, Եփրեմ խան Դավթյան):</p> <p>3. Ցույց տալ Վանի նահանգապետության շրջանում (1915 թ. մայիս-հուլիս) հայկական ոստիկանության կազմակերպումն ու գործունեությունը: Վանի ոստիկանությունը կատարել է նաև ոստիկանական զորքերին հատուկ գործառույթներ:</p> <p>4. Հաղորդակից դարձնել ճշմարտության, գեղեցկության, բարի, գեղեցիկի, վսեմի, ազատության ու պատասխանատվության բարձր գաղափարներին:</p> <p>5. Սովորողի մեջ դաստիարակել հմտություններ՝ արդի տեղեկատվական հասարակության զարգացման հիմնական օրինաչափությունները հասկանալու, այդ հասարակության մեջ իր տեղն ու դերը գտնելու համար:</p> <p>1.</p>
ԽՆԴԻՐ/ՆԵՐ	
ԿՐԹԱԿԱՆ ԵԼՔԱՅԻՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐ	<p><u><i>Իմանալ</i></u></p> <p>Դասընթացն իր մեջ ներառում է Հայաստանի ոստիկանության պատմությունը:</p> <p>«Հայաստանի ոստիկանության պատմություն» դասընթացի նպատակն է՝</p> <p>Լուսաբանել ապագա ոստիկանի իր մասնագիտության ակունքները, նրա զարգացման փուլերը, ձեռք բերած հաջողությունները: Չարգացնել ապագա ոստիկանի ու նաև իրավաբանի մտածողությունը: «Հայաստանի ոստիկանության պատմություն» առարկան կոչվա և միտված է ազնիվ ու ոգեղեն կենսահյույթ ներարկել ուսանողներին, ինչպես նաև ընդլայնել ուսանողների մտահորիզոնը և օգնել հաղթահարելու մասնագիտական սահմանափակությունը:</p> <p><i>1. Տիրապետի և կարողանա</i></p> <p>Դասընթացը յուրացնելուց հետո սովորողը պետք է կարողանա</p> <p>2. Իմանալ /անցած դասընթացի շրջանակներում/ ոստիկանության/միլիցիայի անցած փուլերը:</p> <p>3. Տարբերակել միջնադարյան, Հայաստանի երեք</p>

	<p>Հանրապետությունների իրավապահ մարմինների անցած ուղիները:</p> <p>4. Տարբերակել ոստիկանության/միլիցիայի համակարգերում տեղի ունեցած փոփոխությունները:</p> <p>5. Տարբերակել տարբեր ժամանակներում ՆԳ մարմինների առջև դրված խնդիրները:</p>
<p>ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ Հիմնական</p>	<p><u>Գրականություն</u></p> <p>1. Ապիյան Ն. Ա., Պետրոսյան Ա. Հ., Իրավական պետություն և օրինականություն (2-րդ հրատարակություն, լրացված և վերամշակված), Երևան, «Տիգրան Մեծ» հրատարակչություն, 2001, 288 էջ:</p> <p>2. Լոզվինով Ի., Էջեր Սովետական միլիցիայի պատմությունից, Երևան, «Հայաստան» հրատարակչություն, 1975, 101 էջ:</p> <p>3. Սահակյան ոստիկանության կազմակերպումը և գործունեությունը Վանի նահանգապետության շրջանում (1915 թ. մայիսի 8-հուլիսի 17), Երևան, ՀՀ ԳԱԱ պատմության ինստիտուտ, 2008, 1998, 56 էջ:</p> <p>4. Апиян Н. А., Развитие органов милиции в Армянской ССР (1920-1975 гг.), Ереван, Изд-во Ереван. ун-та, 1979, 275 с.</p> <p>1. Апиян Н. А., Из истории НКВД Советской Армении (1920-1946 гг.), Изд-во Ереван. ун-та, 1986, 148 с.</p> <p>2. Апиян Н. А., Маркарян Х. Г., Органы прокуратуры и внутренних дел Республики Армения и их взаимодействие в области охраны общественного порядка и борьбы с преступностью (1991-1998 гг.), Ереван, Издательство “Тигран Мец”, 1999, 247 с.</p>
<p>ՕԺԱՆԴԱԿ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ</p>	<p>1. Ասլանյան Տաթևիկ, ՀՄԽՀ Ներքին գործերի ժողկոմատի ստեղծման պատմությունից, «Բանբեր Հայաստանի արխիվների», 2009, թիվ 2, էջ 144-148:</p> <p>2. Ալեքսանյան Կարինե, Ալեքսանդրապոլի գավառը թուրքական ռազմակալման ժամանակաշրջանում, Բանբեր Հայաստանի արխիվների», 2008, թիվ 1, էջ 73-91:</p> <p>3. Ալեքսանյան Կարինե, Ալեքսանդրապոլի գավառը թուրքական ռազմակալման ժամանակաշրջանում,</p>

	<p>Բանբեր Հայաստանի արխիվների», 2009, թիվ 2, էջ 123-143:</p> <p>4. Խաչատուրյան Ա. Մ., Հանցավորության դեմ պայքարի ծրագրավորումը և նոր գիտական տեսության մշակումը, ՀՀ ԳԱԱ «Լրաբեր հասարակական գիտությունների», 2012, թիվ 2-3, էջ 233-241:</p> <p>5. Կիրիմյան Ալբերտ, ՀԽՍՀ Արտակարգ հանձնաժողովի 1923 թվականի հոկտեմբեր-դեկտեմբեր ժամանակաշրջանի ամփոփագրերը Խորհրդային Հայաստանի վիճակի մասին, «Բանբեր Հայաստանի արխիվների», 2012, թիվ 1-2, էջ 75-85:</p> <p>6. Խորհրդային Հայաստան. 1920-1925. Հինգ տարի, Հրատարակություն Հ. Խ. Ս. Հ. Կենտրոնականի յեվ ժողովուրդների, Յերեվան, 1936, 472 էջ:</p> <p>7. Ղազարյան Վլադիմիր, Արտակարգ հանձնաժողովի տեղեկատվական գործունեության սկիզբը Հայաստանում, «Բանբեր Հայաստանի արխիվների», 2010, թիվ 1, էջ 72-86:</p>												
ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ԲԱՂԱԴՐԻՉՆԵՐ ԵՎ ԿՇԻՌ	Ստուգարք												
ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՍԱՆԴՂԱԿ	<table border="1"> <tr> <td data-bbox="655 1093 1070 1182">Գնահատման արդյունարար միավոր</td> <td data-bbox="1070 1093 1495 1182">Գնահատականը տառանշումով</td> </tr> <tr> <td data-bbox="655 1182 1070 1227">18-20</td> <td data-bbox="1070 1182 1495 1227">Գերազանց</td> </tr> <tr> <td data-bbox="655 1227 1070 1272">13-17</td> <td data-bbox="1070 1227 1495 1272">Լավ</td> </tr> <tr> <td data-bbox="655 1272 1070 1317">8-12</td> <td data-bbox="1070 1272 1495 1317">Բավարար</td> </tr> <tr> <td data-bbox="655 1317 1070 1361">0-7</td> <td data-bbox="1070 1317 1495 1361">Անբավարար</td> </tr> <tr> <td data-bbox="655 1361 1070 1400">0</td> <td data-bbox="1070 1361 1495 1400">Չներկայացած</td> </tr> </table>	Գնահատման արդյունարար միավոր	Գնահատականը տառանշումով	18-20	Գերազանց	13-17	Լավ	8-12	Բավարար	0-7	Անբավարար	0	Չներկայացած
Գնահատման արդյունարար միավոր	Գնահատականը տառանշումով												
18-20	Գերազանց												
13-17	Լավ												
8-12	Բավարար												
0-7	Անբավարար												
0	Չներկայացած												
?ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ / ՄԵԽԱՆԻՉՄՆԵՐ	<p>Ուսանողը դասընթացից կարող է հանդես բերել մինչև 100% (20 միավոր) առաջադիմություն:</p> <p>Առաջադիմության վերջնական գնահատականը ձևավորվում է ուսանողի միջանկյալ և ամփոփիչ քննությունների գնահատականների հանրագումարի արդյունքում: Գնահատումը կատարվում է վերոնշյալ բաղադրիչների հիման վրա:</p>												
ԱՅԼ ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ	Դասապլանի որևէ փոփոխություն նախօրոք կտեղեկացվի ուսանողին:												
Ներկայություն	Ուսանողի դասերին ներկայությունը բխում է նրա իսկ շահերից, քանի որ ներկայությունը ենթադրում է ունկընդրում, մասնակցություն քննարկումներին, չհասկացված կամ վատ հասկացված խնդիրների պարզաբանում, ինքնուրույն և գործնական աշխատանքների հանձնում: Ուսանողն այս դեպքում												

	<p>հնարավորություն է ունենում լսել ոչ միայն ծրագրային նյութը, այլև մասնակցել քննարկումներին, բանավեճերին, անել ինքնուրույն դատողություններ և հայտնել սեփական տեսակետը:</p>
<p>?Գրավոր աշխատանքներին ներկայացվող պահանջներ</p>	<p>Գրավոր աշխատանքների ժամանակ արգելվում է ծածկագրերից օգտվելը: Ծածկագրի հայտնաբերման դեպքում աշխատանքը գնահատվում է զրո միավոր:</p>

ԱՌԱՐԿԱՅԻ ԹԵՄԱՏԻԿ ՏՐՈՂՈՒՄ

<p>ԴԱՍ 1</p> <p>ԻՆՉ Է ուսումնասիրում «Հայաստանի ոստիկանության պատմություն» առարկան</p> <p>Ինչ է: «Հայաստանի ոստիկանության պատմություն» առարկայի ուսումնասիրության նպատակը: «Ոստիկան» եզրույթի ծագումը և նրա հետ կապված բացատրությունները: «Ոստիկան» հասկացության ծագումն ու ոստիկանական գործունեությունը միջնադարյան Հայաստանում:</p>	
<p>Թեմայի հարցերը</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ինչ է ուսումնասիրում «Հայաստանի ոստիկանության պատմություն» առարկան 2. «Ոստիկան» եզրույթի փոփոխությունները պատմական տարբեր ժամանակահատվածներում: 3. Հայկական պետականության ստեղծման նախադրյալները և այդ գործում հայ անհատների դերն ու նշանակությունը: 	<p>Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն</p>
<p>ԴԱՍ 2</p> <p>Հայոց պետականության սաղմը՝ Վանի ժամանակավոր վարչության (նահանգապետության) հիմնումը: Ոստիկանության գործունեությունը:</p>	
<p>Թեմայի հարցերը</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Վանի ժամանակավոր վարչության դատա-իրավական համակարգի հիմնումը: 2. Վանի հայկական իշխանության ոստիկանության կազմավորումը և գործունեությունը: 3. Ոստիկանության պայքարը հանցավորության դեմ: Ոստիկանության ժամանակավոր օրենքը: 	<p>Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն</p>

<p>ԴԱՍ 3 Հայաստանի Հանրապետության հռչակումը (1918-1920 թթ.): Դատաիրավական համակարգի ձևավորումը: ՆԳ մինիստրության (նախարարության) և միլիցիայի կազմակերպումը:</p>	
<p>Թեմայի հարցերը</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. «Միլիցիա» եզրույթի բացատրությունը: 2. ՀՀ միլիցիայի գործունեությունը 1919-1920 թթ.: 3. Միլիցիայի ժամանակավոր օրենքի ընդունումը: 	<p>Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն</p>
<p>ԴԱՍ 4 ԽՍՀՄ ՆԳ մարմինների կենտրոնացված ղեկավարման կառույցի ստեղծումը (1920-ական թթ.)</p>	
<p>Թեմայի հարցերը</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Բանվորա-գյուղացիական միլիցիայի կազմակերպումը (1920 թ. դեկտեմբերի 15): 2. Բանվորա-գյուղացիական միլիցիայի կանոնադրությունը: 3. Կադրային քաղաքականությունը: Միլիցիայի դասընթացների կազմակերպումը: 4. Ուղղիչ-աշխատանքային հաստատությունները: 5. Կանոնադրական խնդիրների կարգավորումը: 6. Միլիցիայի պայքարը արտաքին և ներքին հանցավորության դեմ 	<p>Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն</p>
<p>ԴԱՍ 5 ԽՍՀՄ ՆԳ կենտրոնացված համակարգի ձևավորումը (1934-1953 թթ.)</p>	
<p>Թեմայի հարցերը</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ԽՍՀՄ ՆԳԺԿ գերատեսչական և ճյուղային ստորաբաժանումները: 2. Միասնական անձնագրային համակարգի ներդրումը: 3. ՆԳԺ կոմիսարիատը և միլիցիան Հայրենական մեծ պատերազմի տարիներին (1941-1945 թթ.): 	<p>Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն</p>
<p>ԴԱՍ 6 Ներքին գործերի մարմինները 1945-1953 թթ.</p>	

<p>Թեմայի հարցերը</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ՆԳ մարմինների գործունեությունը: 2. Կամավոր դրուժինաների կազմակերպումը: 3. Ի. Ստալինի անհատի պաշտանմունքի քննադատությունը և միլիցիայի գործունեությունը նոր պայմաններում: 4. Օպերատիվ իրավիճակը և կազմակերպչական փոփոխությունները: 	<p>Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն</p>
<p align="center">ԴԱՍ 7 ՀԽՍՀ ՆԳ մարմինները 1953-1965 թթ.</p>	
<p>Թեմայի հարցերը</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Օպերատիվ իրավիճակը: 2. Կազմակերպչական փոփոխությունները: 3. Հասարակական կարգի պահպանության նախարարություն (մինիստրություն) 	<p>Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն</p>
<p align="center">ԴԱՍ 8 Խորհրդային Հայաստանի ՆԳ մարմինները (1965-1985 թթ.)</p>	
<p>Թեմայի հարցերը</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Տնտեսական բարենորոգումները: Սովետային տնտեսություն: 2. ՆԳ մարմինների գործունեության ակտիվացումը: 3. Պայքար կոռուպցիայի դեմ: 4. Միլիցիայի գործունեության արդյունավետության բարձրացմանն ուղղված միջոցառումներն ու արդյունքները: ԵՄԼՍԿԻ միլիցիայի միջնակարգ մասնագիտական դպրոցի հիմնումը: 5. Պայքար կազմակերպված հանցավորության դեմ: 	<p>Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն</p>
<p align="center">ԴԱՍ 9 ՆԳ մարմինների և միլիցիայի գործունեությունը ժողովրդավարական հասարակարգի կայացման ժամանակաշրջանում (1985-1991 թթ.)</p>	
<p>Թեմայի հարցերը</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. 1988 թ. երկրաշարժը և Ներքին գործերի նախարարության գործունեությունը տարերային աղետի պայմաններում: 2. Արցախյան ազատագրական շարժումը և ՆԳ մարմինների գործունեությունը նոր պայմաններում: 	<p>Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն</p>

3. Օպերատիվ իրավիճակը:	
<p>ԴԱՍ 10 ՀՀ ՆԳ նախարարությունը և միլիցիան 1990-1994 թթ. Արցախյան ազատամարտում և հանցավորության դեմ պայքարում</p>	
<p>Թեմայի հարցերը</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Չհայտարարված պատերազմ: 2. Օպերատիվ իրավիճակի սրացումը: միլիցիայի օպերատիվ հակազդման ջոկատ: 3. Միլիցիայի հատուկ նշանակության ջոկատ: 4. Ներքին գորքերի կազմավորում: 5. ՀՀ ներքին գորքերի բարձրագույն դպրոց: ՀՀ ոստիկանության ակադեմիա: ՀՀ ոստիկանության կրթահամալիր: 6. Միջազգային քրեական հետախուզություն (Ինտերպոլ): 	<p>Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն</p>